

UNIVERZITET CRNE GORE
FILOLOŠKI FAKULTET
Broj: 01-2198
Nikšić, 26.09.2022.

Na osnovu člana 64 stav 2 tačka 9 Statuta Univerziteta Crne Gore, a u vezi sa članom 33 i 34 Pravila doktorskih studija, Vijeće Filološkog fakulteta na sjednici, održanoj 23. 09. 2022. godine, utvrdilo je

PRIJEDLOG

I

Prijava teme doktorske disertacije Diskursne strategije u izvještavanju britanskih tabloida o izlasku Velike Britanije iz Evropske unije u periodu od 2016. do 2020. godine, kandidatkinje mr Ane Đurović, ispunjava formalne uslove za nastavak procedure.

II

Predlaže se sastav komisije za ocjenu podobnosti teme i kandidata mr Ane Đurović pod navedenim nazivom u sljedećem sastavu:

1. Prof. dr Igor Lakić, Univerzitet Crne Gore, Filološki fakultet (mentor)
2. Prof. dr Milica Vuković Stamatović, Univerzitet Crne Gore, Filološki fakultet
3. Prof. dr Marijana Cerović, Univerzitet Crne Gore, Filološki fakultet

DEKAN

Prof. dr Igor Lakić

UNIVERZITET CRNE GORE

FILOLOŠKI FAKULTET

VIJEĆU FILOLOŠKOG FAKULTETA

Predmet: Prijava teme doktorske disertacije i prijedlog Komisije za ocjenu podobnosti teme i kandidata

U skladu Pravilima doktorskih studija Univerziteta Crne Gore, Vijeću Filološkog fakulteta predlažemo na usvajanje Prijavu teme doktorske disertacije *Diskursne strategije u izvještavanju britanskih tabloida o izlasku Velike Britanije iz Evropske unije u periodu od 2016. do 2020. godine*, kandidatkinje mr Ane Đurović, kao i prijedlog Komisije za ocjenu podobnosti teme i kandidata:

1. Prof. dr Igor Lakić, Univerzitet Crne Gore, Filološki fakultet (mentor)
2. Prof. dr Milica Vuković Stamatović, Univerzitet Crne Gore, Filološki fakultet
3. Prof. dr Marijana Cerović, Univerzitet Crne Gore, Filološki fakultet

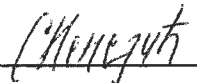
t

UNIVERZITET CRNE GORE FILOLOŠKI FAKULTET			
Primljeno: 13.09.2022.			
Org. jed.	Broj	Prilog	Vrijednost
01	2009/1		

KOMISIJA ZA DOKTORSKE STUDIJE

Prof. dr Milica Vuković Stamatović

Prof. dr Sonja Nenezić

Prof. dr Vanja Vukićević Garić

PRIJAVA TEME DOKTORSKE DISERTACIJE

OPŠTI PODACI O DOKTORANDU	
Titula, ime i prezime	Mr Ana Đurović
Fakultet	Filološki fakultet
Studijski program	Engleski jezik i književnost
Broj indeksa	1/21
Ime i prezime roditelja	Kodrag Đurović
Datum i mjesto rođenja	05.03.1989. Cetinje
Adresa prebivališta	Jovana Tomaševića 24, Bar
Telefon	069288349
E-mail	anadjurovicana@gmail.com
BIOGRAFIJA I BIBLIOGRAFIJA	
Obrazovanje	<p>Doktorske studije – Studijski program za engleski jezik i književnost, Nauka o jeziku, Filološki fakultet, Univerzitet Crne Gore;</p> <p>Magistar lingvističkih nauka – Studijski program za engleski jezik i književnost, Filološki fakultet, Univerzitet Crne Gore, 27.09.2021. godine, srednja ocjena A (10.00);</p> <p>Stepen specijaliste – Studijski program za engleski jezik i književnost, Prosvjetno-pedagoški smjer, Filozofski fakultet, Univerzitet Crne Gore, 05.09.2011. godine, srednja ocjena A (10.00);</p> <p>Stepen Bachelor – Studijski program za engleski jezik i književnost, Filozofski fakultet, Univerzitet Crne Gore, 30.08.2010. godine, srednja ocjena A (9.93);</p> <p>Gimnazija „Niko Rolović“, Bar, Društveno-jezički smjer, 2007. godine.</p>
Radno iskustvo	<p>od 2015. godine do danas – profesor engleskog jezika u Gimnaziji „Niko Rolović“,</p> <p>od 2018. do 2020. godine – realizacija akreditovanog programa stručnog usavršavanja nastavnika/ca <i>Moje vrijednosti i vrline</i> u svojstvu trenera;</p> <p>2014. godine – Angažovanje na intenzivnom kursu engleskog jezika (podučavanje vojnih lica, nivo B1);</p>

	od 2012. do 2013. godine – obavljen pripravnički staž u Gimnaziji „Niko Rolović“ u Baru.
Popis radova	<p>2020. godina – koautor u izradi Priručnika za nastavnike i nastavnice u srednjoj školi <i>Moje vrijednosti i vrline – razvoj socijalnih i emocionalnih vještina učenika i učenica</i> (Zavod za školstvo i UNICEF Crna Gora);</p> <p>2010. godina – prevod pripovjetke <i>Park</i> Džejmisa Metjuza, objavljen u <i>Izboru južnoafričkih pripovjedaka</i> koji je priredila prof. dr Marija Knežević (Filozofski fakultet, Nikšić).</p>
NASLOV PREDLOŽENE TEME	
Na službenom jeziku	Diskursne strategije u izvještavanju britanskih tabloida o izlasku Velike Britanije iz Evropske unije u periodu od 2016. do 2020. godine
Na engleskom jeziku	Discourse strategies British tabloids used during the coverage of Great Britain's departure from the European union between 2016 and 2020
Obrazloženje teme	
<p>Predmet ovog dokorskog istraživanja je analiza diskursnih strategija britanskih tabloida <i>Sun</i> i <i>Daily Mirror</i> prilikom izvještavanja o Bregzitu. Analiza će se sprovoditi na korpusu novinskih članaka objavljenih na zvaničnim internet sajtovima listova <i>Sun</i> i <i>Daily Mirror</i>, koji imaju različitu političku orijentaciju – list <i>Sun</i> se zalagao za napuštanje Evropske unije, dok je <i>Daily Mirror</i> bio naklonjen ostanku u Evropskoj uniji. Dakle, predmet ovog istraživanja je poređenje oba korpusa u pogledu upotrebe diskursnih strategija, prije svega prilikom izvještavanja o referendumu 2016. godine, a nakon toga o izborima 2017. i 2019. godine, ali i uoči zvaničnog napuštanja Evropske unije 31. januara 2020. godine.</p> <p>U <i>Pregledu istraživanja</i> biće predstavljena istraživanja autora koji su se bavili pojedinačnim aspektima naše teme. Međutim, za razliku od njih, ovo istraživanje je sistematsko i dijahronijsko, tj. pokriva period od četiri godine. Osim toga, u našoj doktorskoj disertaciji biće zastupljena i kontrastivna analiza dva korpusa.</p> <p>Izbori održani 2016. godine praćeni su velikim brojem dešavanja tokom četvorogodišnjeg pokušaja da se uspostavi sporazum između Velike Britanije i Evropske unije,</p>	

što ne samo da je izazvalo političku krizu u Velikoj Britaniji, već predstavlja i najteži politički udarac na jedinstvo Evropske unije zato što Uniju napušta jedna od tri najuticajnije članice.

Analiza diskursa pisanih medija često je predmet lingvističkih istraživanja, a interesantna je i za same medije i one koji ih konzumiraju, posebno kada se radi o temi koja je poljuljala temelje Evropske unije.

Kao što je poznato, mediji predstavljaju sastavni dio našeg života i imaju značajnu ulogu u prenošenju informacija, oblikovanju stvarnosti, i opredijeljenosti birača za određenu opciju, pa se tako diskurs pisanih medija našao u središtu istraživanja kao pokazatelj i uzrok stalnih društvenih i kulturnih promjena. Potrebno je naglasiti da su britanski tabloidi jedinstveni zbog toga što se odlikuju kombinacijom senzacionalizma, politike i istraživačkog novinarstva, što ih čini zahvalnim, ali u isto vrijeme, i izazovnim materijalom za analizu.

Pregled istraživanja

Analiza diskursa predstavlja interdisciplinarnu oblast koja je svojstvena brojnim akademskim disciplinama – retorici, antropologiji, sociologiji, studijama kulture i medija, psihologiji, pedagogiji i sličnim naukama. Brojne definicije, pristupi i shvatanja kada je u pitanju analiza diskursa upućuju na porast popularnosti ove discipline. Odsustvo jedinstvene teorije i zastupljenost teorijske i metodološke raznovrsnosti su ono što odvaja ovu disciplinu od drugih. Lakić (2011) ističe da, iako mnogi vezuju analizu diskursa za opis i analizu govorne interakcije, to je samo jedan aspekt kojim se ona bavi. Pored govornog, analiza diskursa bavi se i pisanim diskursom koji čini neizbježan dio našeg svakodnevnog života.

Stabs (Stubbs, 1983) je definisao analizu diskursa kao oblast koja se bavi upotrebom jezika iznad nivoa rečenice, korelacijom između jezika i društva i interaktivnim osobinama svakodnevnog komunikacije. Prema Van Dajku (Van Dijk, 1988) analiza diskursa se bavi različitim kontekstima diskursa, tj. kognitivnim procesima proizvodnje i recepcije, ali i sociokulturnim dimenzijama jezika i komunikacije. Ona može omogućiti nove pristupe kada je u pitanju proizvodnja i upotreba novinskih izvještaja, što je od velikog značaja za proučavanje masovne komunikacije, i što može doprinijeti eksplicitnijoj analizi medijskih poruka.

Jedan od pristupa analizi diskursa predstavlja i kritička analiza diskursa sa svojom raznovrsnom metodologijom. Istakla su se tri metodološka pristupa analizi: socijalna teorija diskursa (Fairclough, 1995), sociokognitivistički pristup (Van Dijk, 2001) i socioistorijski pristup (Wodak, 2002). Wodak i Buš (Wodak/Busch, 2004) navode da je kritička analiza diskursa

postojala još u retorici, tekst lingvistici, antropologiji, filozofiji, socio-psihologiji, književnosti, sociolingvistici, kao i u primijenjenoj lingvistici i pragmatici, i da se ne bavi istraživanjem lingvističkih jedinica samih po sebi, već i složenim društvenim fenomenima koji zahtijevaju multidisciplinarni pristup. Jedinstvo jezika i društvenih pitanja ukazuje na činjenicu da je jezik neraskidiv od društvene moći.

U ovoj tezi bavićemo se analizom diskursa pisanih medija, što, pored osvrta na teorijski dio analize diskursa, zahtijeva i osvrt na medije. Mediji svjedoče o stalnim društvenim i kulturnim promjenama. Vodak i Buš (Wodak/Busch, 2004) upoređuju medijske tekstove sa dijalozima jer njihovo tumačenje zavisi od čitalaca. Britanski štampani mediji imaju ključnu ulogu u britanskom političkom životu, pa je za potrebe našeg istraživanja bilo važno fokusirati se na uticaj političke orijentacije novinskih listova na oblikovanje javnog mnjenja, kao i na potencijalnu kontrolu informacija od strane vlasnika i urednika listova. Sparks (Sparks, 2005) ističe da mediji predstavljaju značajan mehanizam koji služi informisanju građana o svijetu i aktivnostima političkih predstavnika, i na osnovu kojih oni zasnivaju svoja mišljenja o političkim i društvenim pitanjima. Negrin (Negrine, 1994) primjećuje vezu između stavova koji se propagiraju u određenim novinama i vlasnika tih novina. Vlasništvo je skoncentrisano u rukama moćnika, koji mogu imati direktnu ili indirektnu kontrolu informacija, što omogućava korišćenje novina u političke svrhe. Rea (Reah, 1998), Sparks (Sparks, 1999), Koul i Harkap (Cole/Harcup, 2010) navode podjelu britanskih dnevnih listova u tri grupe: kvalitetne novine, tabloide i listove koji predstavljaju kategoriju između kvalitetnih listova i tabloida. Podjela je zasnovana na različitim socio-ekonomskim profilima čitalaca i drugačijem sadržaju.

Za potrebe ovog istraživanja, usredsredićemo se na tabloidno novinarstvo, koje predstavlja vrstu popularnog, senzacionalističkog novinarstva. Tabloidi imaju format manjih novinskih listova, tj. zauzimaju polovinu uobičajenog ozbiljnog lista. Johanson (Johansson, 2007) se bavi razlozima za dominantnost tabloida na tržištu novinskih listova i navodi da tabloidi imaju pristupačniji sadržaj usmjeren ka poznatim ličnostima, upečatljivim naslovima, a odlikuju ih i agresivne metode poput paparaco fotografija i plaćenog novinarstva. Urednici *Tabloidnih priča* Taloh i Sparks (Tulloch/Sparks, 2000) objavili su eseje koji upućuju na pojavu *tabloidizacije* pod kojom se podrazumijevaju promjene koje kod kvalitetne štampe podstiču karakteristike tabloida. Neke od tih promjena obuhvataju spuštanje novinarskih standarda kojima se ugrožava idealna funkcija masovnih medija u liberalnoj demokratiji. Tabloidi i tabloidizacija nalaze se u središtu brojnih istraživanja, a zastupljeni su i kod Konboja (Conboy, 2006) i Bakldija (Buckledee, 2020).

Kada je u pitanju Bregzit, urađeno je više istraživanja, koja su fokusirana na lingvistička, ekonomska i socio-politička pitanja. Istraživanje pod nazivom *Analiza EU referenduma 2016. godine: mediji, glasači i kampanja*, čiji su urednici Džekson, Torsen i Ring (Jackson/Thorsen/Wring, 2016), fokusira se na retoriku političke kampanje, njenu demokratičnost i strategije koje su se sprovodile. Uprkos anketama koje su upućivale na mogućnost napuštanja Evropske unije, rezultati su, ipak, bili neočekivani za veliki broj eksperata, a cilj ove publikacije je da doprinese razumijevanju referenduma. Ovdje je posebno istaknut značaj odnosa između medija, građana i političara. Mur i Remsi (Moore/Ramsay, 2017) se u svom radu bave načinima izvještavanja državnih medija o najvažnijoj odluci koju je biračko tijelo Velike Britanije donijelo u XXI vijeku. Podjele, neprijateljski stav i strah bili su prouzrokovani retorikom kampanje i dodatno ohrabreni usljed pristrasnosti medija. Levi, Aslan i Bironco (Levy/Aslan/Bironzo, 2016) fokusirani su na uticaj političke orijentacije medija na izvještavanje o referendumu. Bakldi (Buckledee, 2018) u svojoj knjizi ističe da su jezičke strategije korišćene od strane pristalica Bregzita učinile njihovu kampanju uvjerljivijom u odnosu na jezik koji su koristile pristalice ostanka u Evropskoj uniji, a Lemond i Rid (Lamond/Reid, 2017) su se u svom istraživanju osvrnuli na značaj povezivanja političkih i socio-ekonomskih ideologija određenog društva i medija.

Doktorska teza se nadovezuje na naš magistarski rad pod nazivom *Analiza diskursa britanskih štampanih medija o izlasku Velike Britanije iz Evropske unije* koji se bavio izvještavanjem ozbiljne ili kvalitetne štampe, a to su listovi *Guardian*, *Independent* i *Times*. Svakom novinskom listu posvetili smo jedno poglavlje, koje je podijeljeno na četiri teme: (1) referendum 2016. godine, (2) raspuštanje parlamenta, (3) prijevremeni izbori u decembru 2019. godine i (4) napuštanje Evropske unije 31. januara 2020. godine. Za svaku od ovih tema prvo smo obradili lingvistički nivo makrostrukture i mikrostrukture, a nakon toga predstavili intertekstualni aspekt, a na kraju svakog poglavlja dali smo rezime analize. Prilikom prikupljanja građe i literature za magistarski rad, kao i prilikom sprovođenja polaznih istraživanja, uočena je razlika u interpretaciji Bregzita između tabloida i ozbiljne štampe. Između ostalog, radilo se o pružanju pogrešnih informacija čitaocima od strane tabloida, kako bi ih ubijedili da glasaju u skladu s njihovom političnom opredijeljenošću. Na osnovu toga, zaključili smo da bi dalje istraživanje moglo da se kreće u pravcu analize tabloida prilikom izvještavanja o napuštanju Evropske unije. Za razliku od našeg magistarskog rada, doktorska disertacija se bavi leksičkim, gramatičkim i retoričkim sredstvima pomoću kojih su realizovane dominantne diskursne strategije koje su se koristile u tabloidima *Sun* i *Daily Mirror*. Korpusna lingvistika će predstavljati značajan pomoćni metod u istraživanju, koje će biti sistematsko, dijahronijsko i kontrastivno.

S obzirom na to da se ova doktorska disertacija neće fokusirati samo na izvještavanje uoči referenduma, već i na događaje nakon 23. juna 2016. godine, biće značajna i istraživanja sprovedena uoči izbora 2017. godine i prijevremenih izbora 2019. godine. Torsen, Džekson i Lilleker (Thorsen/Jackson/Lilleker, 2017) usredsredili su se na kontekst u okviru kojeg su sazvani izbori, uticaj desno orijentisane britanske štampe na ishod izbora, kao i na podjele u Ujedinjenom Kraljevstvu. S druge strane, istraživanje o izborima 2019. godine (Jackson/Thorsen/Lilleker/Weidhase, 2019) ukazalo je na brojna pitanja koja su privukla pažnju akademika, političara i novinara, s posebnim fokusom na ulogu dezinformacija i lažnih vijesti u predizbornoj kampanji.

Potrebno je istaći da postoji više autora koji su se bavili pojedinačnim aspektima naše teme. Uluč i Kunguru (Uluč/Kunguru, 2018) se bave anti-migracijskim diskursom koji se razvio pod okriljem pristalica Bregzita i koji podrazumijeva upotrebu argumenata u čijoj osnovi se umjesto činjenica nalaze emocije. U osnovi rada Perez-Paredes (Pérez-Paredes, 2019) nalazi se korpusna lingvistika, a program *Sketch Engine* omogućava prikaz ključnih riječi koje upućuju na teme obrađene u listovima *Daily Express*, *Daily Mail* i *Sun*. Osim toga, pregled ključnih riječi omogućava da razumijemo način na koji su prikazani pojedinci i događaji predstavljeni u novinskim člancima.

Zečević-Durmišević (2020) analizira strategije pozitivnog samopredstavljanja i negativnog predstavljanja drugih u listovima *Daily Mail* i *Daily Express*, koji pripadaju kategoriji između tabloida i ozbiljnih listova. *Tabloidizacija kampanje Bregzit* (Zappettini, 2021a) fokusira se na proces legitimizacije Bregzita koji je postignut upotrebom strategija zasnovanih na emocijama, racionalnosti, hipotetičkoj budućnosti i mišljenju eksperata. U ovom radu je analizirano pet novinskih listova koji pripadaju različitim političkim orijentacijama: *Daily Mail*, *Sun*, *Daily Express*, *Daily Star* i *Daily Mirror*. Zappettini (Zappettini, 2021b) se u radu *Ujedinjeno Kraljevstvo kao žrtva i heroj u Sunovom izvještavanju o Bregzitu „poniženju”* bavio emocijama kao jednom od diskursnih strategija upotrijebljenih u listu *Sun* prilikom izvještavanja o pregovaračkom sastanku u Salzburgu 2018. godine. Zappettini navodi da je ovaj list koristio osjećaj straha i ponosa kako bi pružio okvir za Bregzit. Za razliku od ovih istraživanja koja su se bavila nekim užitim i specifičnim aspektima Bregzita, naša doktorska disertacija će na sveobuhvatan način obraditi temu Bregzita tokom cijelog procesa, fokusirajući se na konkretne strategije koje su korišćene u istraživanju.

Diskurs ima veoma važnu ulogu u svakodnevnom izražavanju i proizvodnji ideologija, što se posebno odnosi na uticaj ideologija na različite nivoe diskursnih struktura, od intonacije,

sintakse, pa sve do različitih aspekata značenja, kao što su teme, koherentnost, metafore i argumentacija (van Dijk, 2003). Van Dijk ističe da se ideologija može ispoljiti u skoro svim strukturama teksta ili govora, pri čemu su, za razliku od morfologije i sintakse, semantika i stil najviše podložni njenom uticaju. On izdvaja diskursne strategije poput legitimizacije, delegitimizacije, polarizacije (pozitivnog samopredstavljanja i negativnog predstavljanja drugih), argumentacije, leksikalizacije, dramtizacije itd, kojima ćemo se baviti u doktorskoj disertaciji. Osim Van Dajka, o diskursnim strategijama govore i Rajzigl i Vodak (Reisigl/Wodak, 2000) predstavljajući ih kao sistematske načine upotrebe jezika koji su zastupljeni na različitim novoima lingvističke organizacije. Oni ističu referencijalne strategije ili strategije nominacije, perspektivizaciju, uokviravanje, argumentaciju, strategije pojačavanja i ublažavanja itd.

Cilj i hipoteze

Ciljevi:

1. Utvrditi dominantne diskursne strategije (legitimizacija, delegitimizacija, polarizacija, itd.) u diskursu izvještavanja britanskih tabloida o izlasku Velike Britanije iz Evropske unije u periodu 2016-2020.
2. Utvrditi leksička, gramatička i retorička sredstva pomoću kojih su realizovane dominantne diskursne strategije u diskursu izvještavanja britanskih tabloida o izlasku Velike Britanije iz Evropske unije u periodu 2016-2020.
3. Utvrditi sličnosti i razlike u upotrebi diskursnih strategija u izvještavanju onih britanskih tabloida koji su zagovarali izlazak Velike Britanije iz Evropske unije i onih koji to nisu, u periodu 2016-2020.
4. Utvrditi da li je i, ako da, u kojoj mjeri, došlo do promjena u izboru i načinu upotrebe diskursnih strategija u izvještavanju britanskih tabloida o izlasku Velike Britanije iz Evropske unije u periodu 2016-2020.

Hipoteze:

H1 U izvještavanju britanskih tabloida upotrebljavaju se određene diskursne strategije sa ciljem usmjeravanja javnog mnjenja za ili protiv izlaska Velike Britanije iz Evropske unije.

H2 Diskursne strategije koje se koriste u izvještavanju britanskih tabloida o izlasku Velike Britanije iz Evropske unije ostvaruju se pomoću određenih jezičkih (leksičkih, gramatičkih i retoričkih) sredstava koje je moguće izdvojiti na različitim lingvističkim nivoima.

H3 Izbor diskursnih strategija u izvještavanju britanskih na temu Bregzita reflektuje političku orijentaciju izdavačkih kuća tih tabloida.

H4 Diskursne strategije u novinskim člancima britanskih tabloida mijenjale su se u periodu od četiri godine od početka kampanje do izlaska Velike Britanije iz Evropske unije (od 2016. do 2020. godine).

Materijali, metode i plan istraživanja

Istraživanje se zasniva na metodama kritičke analize diskursa, na osnovu koje će biti analizirano izvještavanje britanskih tabloida. Kritička analiza diskursa ne bavi se isključivo istraživanjem lingvističkih jedinica samih po sebi, već složenim društvenim fenomenima koji, uz lingvistički, zahtijevaju i multidisciplinarni pristup. Pored trodimenzionalnog modela analize diskursa, Ferklaf (Fairclough, 1996) pravi razliku između lingvističke analize teksta i intertekstualne analize teksta, pri čemu intertekstualna analiza pruža osvrt na društvena i kulturna događanja, čime omogućava efikasnije posredovanje između jezika i društvenog konteksta. Još jedan okvir za analizu koji predlaže Van Dajk (Van Dijk, 1988) obuhvata nivoe makrostrukture i mikrostrukture. Makrostruktura se odnosi na tematsku i organizacionu strukturu teksta, a mikrostruktura na lingvističke aspekte (sintaksu, semantiku, leksiku). Koristićemo ova dva pristupa kao najpogodniji okvir za analizu novinskih članaka.

Korpusna lingvistika će predstavljati značajan pomoćni metod u analizi. Program *AntConc 3.2.1*® omogućiće nam da dođemo do liste ključnih riječi i konkordanci zastupljenih u oba korpusa. Ipak, potrebno je dodati da metode korpusne lingvistike same po sebi nisu dovoljne, ali će nam, u kombinaciji sa kritičkom analizom diskursa, omogućiti da analiziramo upotrebu + funkciju određenih jezičkih sredstava i strategija u diskursu britanskih tabloida.

Za potrebe ovog istraživanja opredijelili smo se za britanske tabloide *Sun* i *Daily Mirror* iz kojih ćemo analizirati 300 članaka. Jedna od prednosti analize ove kategorije jeste pristup listovima koji pripadaju različitim političkim orijentacijama – *Sun* je bio naklonjen napuštanju Evropske unije, dok se *Daily Mirror* zalagao za ostanak. Analiza diskursa sprovedena je na uzorku

novinskih članaka koji su objavljeni na zvaničnim internet stranicama pomenutih novinskih listova, što omogućava pristup velikom broju tekstova.

Struktura disertacije:

- **Uvod**
 - Predmet istraživanja
 - Cilj istraživanja
 - Hipoteza
 - Korpus
 - Metode
- **Analiza diskursa**
 - Diskurs i tekst
 - Pisani diskurs kao oblik interakcije
 - Kritička analiza diskursa
- **Diskurs pisanih medija**
 - Dnevne novine
 - Povezanost novinskog teksta i konteksta
 - Analiza mikrostrukture i makrostrukture
 - Tema u novinskom diskursu
 - Organizaciona struktura novinskih članaka
 - Pregled ranijih istraživanja
- **Britanska štampa**
 - Vlasništvo
 - Britanski tabloidi (*Daily Mirror* i *Sun*)
 - Uloga britanskih tabloida u političkom životu Velike Britanije
 - Tabloidizacija
- **Diskursne strategije u izvještavanju britanskih tabloida o Bregzitu**
 - Diskursne strategije¹
 - Referendum 2016. godine
 - Izbori održani 2017. godine
 - Prijevremeni izbori u decembru
 - Napuštanje Evropske unije 31. januara 2020. godine
- Zaključak
- Literatura

U okviru poglavlja *Diskursne strategije*, posvetićemo po jedno poglavlje sljedećim temama: (1) referendum 2016. godine, (2) izbori održani 2017. godine, (3) prijevremeni izbori u decembru 2019. i (4) napuštanje Evropske unije 31. januara 2020. godine. Poglavlja se dalje dijele na potpoglavlja *Sun* i *Daily Mirror* u okviru kojih ćemo analizirati *diskursne strategije* upotrijebljene u

¹ Prvo će biti predstavljen pregled diskursnih strategija, a zatim će se one analizirati u okviru sljedećih potpoglavlja

ovim novinskim listovima. Analizi ćemo pristupiti odozgo naniže što će nam omogućiti da ispitamo kako se određena diskursna strategija realizuje kroz upotrebu jezičkih i retoričkih sredstava na mikronivou. Svako poglavlje završiće se rezimeom u kojem će se uporediti diskursne strategije izvještavanja dva britanska tabloida.

Očekivani naučni doprinos

Izučavanje medija ima veliki uticaj na jezik, stavove i mišljenja društva, a predstavlja i pristupačan izvor podataka prilikom istraživanja o jeziku. Rezultati ovog istraživanja trebalo bi da doprinesu boljem shvatanju povezanosti između jezika i sociopolitičkih trendova. Kao što je već istaknuto, ova doktorska disertacija nadovezuje se na magistarski rad koji se bavio izvještavanjem o Bregzitu u ozbiljnim britanskim listovima, a koji je pokazao da postoji mnogo prostora za dalju analizu. U skladu s tim, za potrebe ovog istraživanja odabrani su britanski tabloidi koji će nam omogućiti da pristupimo izvještavanju o Bregzitu iz drugačijeg ugla, što bi moglo doprinijeti potpunijem sagledavanju svih okolnosti vezanih za referendum i događaje koji su uslijedili nakon njega.

Pored toga, ovaj rad nam omogućava da se bavimo i *tabloidizacijom* koja prijeti tradicionalnoj ulozi štampe i dovodi do nepoštovanja poslovne etike, ne samo u tabloidima, već i u kvalitetnoj štampi. Poznato je da tabloidno novinarstvo vodi glavnu riječ u mnogim zemljama, a ova analiza će pokazati na koji način je upotreba lažnih vijesti, živopisnih jezičkih izraza i senzacionalizma doprinijela manipulisanju javnim mnjenjem prilikom donošenja odluka. Bavljenje tabloidima i procjena efikasnosti njihovih diskursnih strategija mogle bi biti korisne i studentima novinarstva.

Kada je u pitanju širi plan, nadamo se da će ovaj rad dati doprinos na polju analize diskursa pisanih medija i kritičke analize diskursa. Uticaj vlasništva, sloboda medija, govor mržnje, manipulisanje javnim mnjenjem, lažne vijesti, senzacionalizam i tabloidizacija, samo su neke od tema koje se nameću prilikom analize medijskog diskursa.

Osim toga, možemo reći da će ovaj rad svjedočiti o jednom periodu u Velikoj Britaniji koji će biti od značaja za dalje tumačenje britanske istorije i političke scene.

Spisak objavljenih radova kandidata

2020. godina – koautor u izradi Priručnika za nastavnike i nastavnice u srednjoj školi *Moje vrijednosti i vrline – razvoj socijalnih i emocionalnih vještina učenika i učenica* (Zavod za školstvo i UNICEF Crna Gora);

2010. godina – prevod pripovjetke *Park Džejmisa Metjuza*, objavljen u *Izboru južnoafričkih pripovjedaka* koje je priredila prof. dr Marija Knežević (Filozofski fakultet, Nikšić).

Popis literature

1. Bednarek, M. (2006) *Evaluation in Media Discourse*, New York: Continuum.
2. Bromley, M. (1998) “The ‘Tabloidising’ of Britain: ‘Quality’ Newspapers in the 1990s”, in Stephenson, H. and Bromley, M. (Eds.) *Sex, Lies and Democracy: The Press and the Public*, London: Longman, pp. 25–31.
3. Buckledee, S. (2018) *The Language of Brexit*, London: Bloomsbury.
4. Buckledee, S. (2020) *Tabloidizing the Truth: It's the Pun Wot Won It*, Cham: Palgrave Macmillan.
5. Charteris-Black, J. (2019) *Metaphors of Brexit: No Cherries on the Cake?*, London: Palgrave Macmillan, available: <https://doi.org/10.1007/978-3-030-28768-9> (last accessed 6 March 2022).
6. Cole P. and Harcup T. (2010) *Newspaper Journalism*, London: SAGE Publications.
7. Conboy, M. (2006) *Tabloid Britain*, New York: Routledge.
8. Fairclough, N. (1995a) *Critical Discourse Analysis the Critical Study of Language*, New York: Longman.
9. Fairclough, N. (1995b) *Media Discourse*, London: Edward Arnold.
10. Fairclough, N. (1996) “Critical Analysis of Media Discourse”, in Marris, P. and Thorntam, S. (Eds.) *Media Studies: A Reader*, Edinburgh: Edinburgh University Press, pp. 308–325.
11. Flood, A. (2016) ‘Post-truth’ named word of the year by Oxford Dictionaries, available: <https://www.oxforddictionaries.com/words/post-truth> | Reference and languages books | The Guardian (last accessed 22 April 2022).
12. Hinde, S. (2017) “Brexit and the Media”, *Journal Hermès, La Revue*, Vol. 77, pp. 80–86, available: <https://www.cairn-int.info/journal-hermes-la-revue.htm> (last accessed 15 April 2022).

13. Horrie, C. (2003) *Tabloid Nation: From the Birth of the Daily Mirror to the Death of the Tabloid*, London: Andre Deutsch.
14. Jackson, D., Thorsen, E. and Wring D. (Eds.) (2016) *EU Referendum Analysis 2016: Media, Voters and the Campaign: Early reflections from leading UK academics*, Poole: The Centre for the Study of Journalism, Culture and Community, Bournemouth University, available: <http://www.referendumanalysis.eu> (last accessed 27 March 2022).
15. Jackson, D., Thorsen, E., Lilleker, D. and Weidhase, N. (Eds.) (2019) *UK Election Analysis 2019: Media, Voters and the Campaign: Early reflections from leading academics*, Poole: The Centre for the Study of Journalism, Culture and Community, Bournemouth University, available: <http://www.electionanalysis.uk/> (last accessed 9 May 2022).
16. Johansson, S. (2007) *Reading Tabloids: Tabloid Newspapers and Their Readers*, Södertörn: Södertörn högskola, available: <http://kth.divaportal.org/smash/get/diva2:15698/FULLTEXT01.pdf> (last accessed 12 April 2022).
17. Lakić, I. (2009) „Modeli analize diskursa novinskih članaka”, u *Riječ – Časopis za nauku o jeziku i književnosti*, br. 2, str. 91–108.
18. Lakić, I. (2011) *Diskurs, mediji, rat*, Podgorica: Univerzitet Crne Gore, Institut za strane jezike.
19. Lakić, I. (2012) „Modeli analize u pisanom diskursu”, u Perović, S. (Ur.) (2012) *Mi o jeziku jezik o nama*, Podgorica: Društvo za primijenjenu lingvistiku Crne Gore, str. 23–36.
20. Lakić, I. (2018) “Portraying refugees in British print media: the case of NATO airstrikes on Yugoslavia”, *Círculo de Lingüística Aplicada a la Comunicación*, Vol. 75, pp. 191 – 204, available: <https://revistas.ucm.es/index.php/CLAC/article/view/61356/4564456548001> (last accessed 15 April 2022).
21. Lakić, I. (2019) “Constructing realities on war in print media discourse”, *Revue roumaine de linguistique*, LXIV, 1, pp. 99–111, available: https://www.academia.edu/40431455/CONSTRUCTING_REALITIES_ON_WAR_IN_PRINT_MEDIA_DISCOURSE (last accessed 15 April 2022).
22. Lakić, I. (2020) “Evaluative Aspects of Print Media Texts”. *Logos & Littera*, 7, DOI: 10.31902/LL.2019.7.2. 12 – 23.

23. Lamond, I. R. and Reid, C. (2017) *The 2015 UK General Election and the 2016 EU Referendum*, London: Palgrave Macmillan.
24. Levy, D.A.L., Aslan B. and Bironzo D. (2016) *UK Press Coverage of the EU Referendum*, Oxford: Reuters Institute for the Study of Journalism, available: <https://reutersinstitute.politics.ox.ac.uk/our-research/uk-press-coverage-eu-referendum> (last accessed 22 March 2022).
25. Moore M. and Ramsay G. (2017) *UK Media Coverage of the 2016 EU Referendum campaign*, London: King's College London.
26. Negrine, R. (1994) *Politics and the Mass Media in Britain*, London: Routledge.
27. Paredes, P. F. P. (2019). "Little old UK voting Brexit and some Austrian friends: A corpus-driven analysis of the 2016 UK right-wing tabloid discourse", in Hidalgo-Tenorio, E., Benítez-Castro, M.A. and De Cesare, F. (Eds.) *Populist Discourse: Critical Approaches to Contemporary*, London: Routledge, pp. 157-177, available: [file:///C:/Users/Korisnik/Downloads/Encarnaci%C3%B3n%20Hidalgo-Tenorio,%20Miguel-%C3%81ngel%20Ben%C3%ADtez-Castro%20and%20Fra%20-%20Populist%20Discourse%20Critical%20Approaches%20to%20Contemporary%20Politics%20\(2019,%20Routledge\)%20-%20libgen.li.pdf](file:///C:/Users/Korisnik/Downloads/Encarnaci%C3%B3n%20Hidalgo-Tenorio,%20Miguel-%C3%81ngel%20Ben%C3%ADtez-Castro%20and%20Fra%20-%20Populist%20Discourse%20Critical%20Approaches%20to%20Contemporary%20Politics%20(2019,%20Routledge)%20-%20libgen.li.pdf) (last accessed 30 July 2022).
28. Rawlinson, F. (2019) *How Press Propaganda Paved the Way to Brexit*, Cham: Palgrave Macmillan.
29. Reah, D. (1998) *The Language of Newspapers*, London: Routledge.
30. Sparks, C. (1999) "The Press", in Stokes, J. and Reading, A. (Eds.) *The Media in Britain, Current debated and developments*, Basingstoke: Palgrave, pp. 41–60.
31. Sparks, C. and Tulloch, J. (Eds.) (2000) *Tabloid Tales: Global Debates Over Media Standards*, Oxford: Roman & Littlefield Publishers.
32. Sparks, C. (2005) "Goodbye, Hildy Johnson: the vanishing 'serious press'", in Dahlgren, P. and Sparks, C. (Eds.) *Communication and Citizenship*, London: Routledge.
33. Thorsen, E., Jackson, D. and Lilleker, D. (Eds.) (2017) *UK Election Analysis 2017: Media, Voters and the Campaign*, Poole: The Centre for the Study of Journalism, Culture and Community, Bournemouth University, available: <http://www.electionanalysis.uk/> (last accessed 9 May 2022).
34. Uluç , G. and Küngerü, A. (2018) *A New Post Truth Era: An Analysis of Brexit Referendum in the UK's Tabloid Newspapers*, *Route Educational and Social Science Journal*, Volume

5(1), pp. 1134-1152, available:
https://www.researchjournal.com/Makaleler/1353896921_5%20Ayhan%20K%20c3%9cN GER%20c3%9c.pdf (last accessed 26 July 2022).

35. Van Dijk, T.A. (1980) *Text and Context*, London: Longman.

36. Van Dijk, T. A. (Ed.) (1985) *Discourse and Communication*, Berlin: Walter de Gruyter.

37. Van Dijk, T.A. (1988a) *News Analysis*, Hillsdale, NJ: Lawrence Erlbaum.

38. Van Dijk, T.A. (1988b) *News as Discourse*, Hillsdale, NJ: Lawrence Erlbaum.

39. Van Dijk, T.A. (1993) "Principles of Critical Discourse Analysis", in van Dijk, T.A. (Ed.) *Discourse and Society 4*, London: SAGE Publications, pp. 249–283.

40. Van Dijk, T.A. (Ed.) (1993) *Discourse and Society 4*, London: SAGE Publications.

41. Van Dijk, T.A. (Ed.) (1997) *Discourse as Social Interaction*, London: SAGE Publications.

42. Van Dijk, T. A. (2001) "Critical Discourse analysis", in Tannen D., Schiffrin D. and Hamilton H. (Eds.) *Handbook of Discourse Analysis*, Oxford: Blackwell, pp. 352–371.

43. van Dijk, T. (2003) *Ideology and Discourse: A Multidisciplinary Introduction*, Barcelona: Ariel, available:
<http://www.discursos.org/unpublished%20articles/Ideology%20and%20discourse.pdf> (last accessed 22 July 2022).

44. Watt, N. (2013) *EU referendum: In-out choice by end of 2017, Cameron promises*, available:
<https://www.theguardian.com/politics/2013/jan/22/eu-referendum-2017-david-cameron> (last accessed 13 April 2022).

45. Zappettini, F. (2021a) *The tabloidization of the Brexit campaign: Power to the (British) people?*, *Journal of Language and Politics*, 20(2), pp. 277-303, available:
https://www.academia.edu/40491740/The_tabloidization_of_the_Brexit_campaign_Power_to_the_British_people (last accessed 27 July 2022).

46. Zappettini, F. (2021) *The UK as victim and hero in the Sun's coverage of the Brexit 'humiliation'*, *Russian Journal of Linguistics*, 25(3), pp. 645-662, available:
https://www.researchgate.net/publication/357058596_The_UK_as_victim_and_hero_in_the_Sun's_coverage_of_the_Brexit_'humiliation' (last accessed 27 July 2022).

47. Zečić-Durmišević, D. (2020) *British Press Discourse: Strategies of Manipulation in the Brexit Campaign*, *BELLS90 Proceedings*, Vol. 1(2020), pp. 187-202, available:
http://doi.fil.bg.ac.rs/volume.php?pt=eb_ser&issue=bells90-2020-1&i=11 (last accessed 28 July 2022).

SAGLASNOST PREDLOŽENOG/IH MENTORA I DOKTORANDA SA PRIJAVOM		
Odgovorno potvrđujem da sam saglasna sa temom koja se prijavljuje.		
Prvi mentor	Prof. dr Igor Lakić	<i>Igor Lakić</i>
Drugi mentor		
Doktorand	Mr Ana Đurović	<i>Mr Ana Đurović</i>
IZJAVA		
Odgovorno izjavljujem da doktorsku disertaciju sa istom temom nisam prijavio/la ni na jednom drugom fakultetu.		
U Nikšiću, <u>12.09.2022.</u>		
		Ime i prezime doktoranda <u>Mr Ana Đurović</u>